МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
МИКОЛАЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ В. О. СУХОМЛИНСЬКОГО
Факультет іноземної філології
Кафедра германської філології та перекладу

ЗАТВЕРДЖУЮ
Проректор з науково-педагогічної
роботи _____ О.А. Кузнецова
27 серпня 2019 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ІНТЕРПРЕТАЦІЯ ТЕКСТУ

Ступінь бакалавра
Галузь знань 01 Освіта/ Педагогіка
03 Гуманітарні науки

014 Середня освіта
035 Філологія
Код та найменування спеціальності

014.02 Середня освіта. Мова і література
035.04 Германські мови та літератури (переклад включно)
Предметна спеціалізація

Освітня програма
Німецька та друга іноземна мова(англійська)
Мова і література (німецька)

2019-2020 навчальний рік

Розробник: Чернишенко Вікторія Павлівна, ст. викладач кафедри германської філології та перекладу, кандидат філологічних наук.

Робочу програму затверджено на засіданні кафедри германської філології та перекладу.

Протокол №1 від «27» серпня 2019 р.

Завідувач кафедри _____ (Майстренко М.І.)

«27» серпня 2019 р.

1. Опис навчальної дисципліни

<table>
<tr><td rowspan="2">Найменування показників</td><td rowspan="2">Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень</td><td colspan="2">Характеристика навчальної дисципліни</td></tr>
<tr><td colspan="2">денна форма навчання</td></tr>
<tr><td>Кількість кредитів – 4</td><td>Галузь знань
03 Гуманітарні науки
01 Освіта / Педагогіка</td><td colspan="2">Нормативна</td></tr>
<tr><td rowspan="2">Індивідуальне науково-дослідне завдання</td><td rowspan="4">Спеціальність:
035.04 Філологія. Германські мови та літератури (переклад включно);
014.02 Середня освіта. Мова і література (німецька та друга іноземна)</td><td colspan="2">Рік підготовки:</td></tr>
<tr><td>4-й</td><td></td></tr>
<tr><td rowspan="2">Загальна кількість годин 120 г.</td><td colspan="2">Семестр</td></tr>
<tr><td>7-й</td><td></td></tr>
<tr><td rowspan="10">Тижневих годин для денної форми навчання:
аудиторних – 2
самостійної роботи студента – 8</td><td rowspan="10">Ступінь бакалавра</td><td colspan="2">Лекції</td></tr>
<tr><td>10 г.</td><td></td></tr>
<tr><td colspan="2">Практичні, семінарські</td></tr>
<tr><td>30 г.</td><td></td></tr>
<tr><td colspan="2">Лабораторні</td></tr>
<tr><td>-</td><td></td></tr>
<tr><td colspan="2">Самостійна робота</td></tr>
<tr><td>80 г.</td><td></td></tr>
<tr><td colspan="2">Вид контролю: залік</td></tr>
</table>

Мова навчання – німецька.

Примітка.

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної та індивідуальної роботи становить: для денної форми навчання – 120 год.: 40 год. – аудиторні заняття, 80 год. – самостійна робота (30% ~ 70%).

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

«Інтерпретація тексту» – дисципліна, яка має синтезуючий характер і передбачає органічне поєднання базових лінгвістичних, стилістичних та літературознавчих знань; сприяє успішному формуванню навичок комплексного аналізу текстів різних стилів. Оволодіння теорією і практикою лінгвостилістичного аналізу тексту підвищує рівень професійної підготовки студента. Студенти-філологи повинні вміти робити багатоаспектний аналіз творів різних функціональних стилів, виокремлювати їх композиційно-мовленнєві, ідейно-змістові і образно-експресивні особливості.

Мета курсу – формування теоретичної бази з лінгвостилістики тексту і практичних навичок його комплексного аналізу.

Завдання курсу:

- сформувати категоріально-понятійний апарат з області лінгвостилістики тексту;
- дати глибокі і різносторонні знання з лінгвостилістичного аналізу тексту;
- сформувати вміння і навички лінгвостилістичного аналізу тексту і різноманітних засобів, які в ньому функціонують;
- сприяти засвоєнню відповідної лінгвістичної термінології;
- забезпечити оволодіння знаннями, вміннями та навичками з області лінгвостилістики тексту з метою підвищення рівня загально філологічної підготовки майбутніх фахівців.

Пізнавальні завдання курсу:

- представити наукове висвітлення понять і категорій лінгвістики тексту;
- ознайомити із сучасними підходами до вивчення тексту;
- викласти принципи, методи і прийоми лінгвостилістичного дослідження тексту;
- дати всебічну характеристику тексту як об'єкта лінгвостилістичного аналізу;
- охарактеризувати типи, форми та способи викладення у тексті;
- описати особливості функціонування мовних одиниць різних рівнів тексту.

Практичні завдання курсу:

- сформувати вміння і навички комплексного лінгвостилістичного аналізу тексту;
- сформувати вміння і навички лінгвостилістичного аналізу різноманітних мовних одиниць, які є актуалізованими в тексті і відіграють образно-експресивну функцію.

Передумови для вивчення дисципліни. Вивчення курсу «Інтерпретація тексту» базується на здобутих раніше знання під час вивчення дисципліни «Практичний курс основної мови».

Навчальна дисципліна складається з 4 кредитів.

Очікувані результати навчання:

- Знання основ та історії фундаментальних дисциплін як теоретичної бази дослідницької і прикладної діяльності в галузі вітчизняного і зарубіжного мовознавства і літературознавства.
- Вміти визначати основні етапи розвитку зарубіжної літератури; характеризувати творчість письменників, описувати художню своєрідності творів, вміти використовувати знання основ літературознавства для аналізу літературних явищ і процесів у зарубіжній літературі.
- Здатність філологічно аналізувати тексти на іноземній мові (художній та публіцистичний стиль).
- Вміти використовувати професійно профільовані знання (з стилістики, лексикології) для аналізу і інтерпретації художнього, наукового тексту.
- Здатність визначати ступінь і глибину засвоєння навчального програмного матеріалу, прищеплювати учням навички самостійного опанування й поповнення знань.

Згідно з вимогами ОНП студент оволодіває такими *компетентностями*:

І. Загальнопредметні:

- Аналіз та синтез: здатність до абстрактного мислення, до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел, здатність генерувати нові ідеї (креативність); здатність виявляти, ставити та вирішувати проблеми (зокрема в умовах інклюзивної освіти);

здатність вдосконалювати власне навчання з розробленням навчальних і дослідницьких навичок (зокрема в умовах інклюзивної освіти).

- Комунікативні навички: здатність удосконалювати мовні і мовленнєві навички, розвивати свій інтелектуальний і загальнокультурний рівень на різних етапах професійного зростання; здатність до письмової й усної комунікації, що якнайкраще відповідають ситуації професійного і особистісного спілкування засобами рідної мови.
- Робота в команді: навички міжособистісної взаємодії (зокрема в умовах інклюзивної освіти); здатність до самокритики; уміння і здатність до прийняття рішень, навички планування та управління часом; здатність працювати в міжнародному контексті.
- Етичні установки: здатність діяти соціально відповідально та громадянські свідомо; здатність ідентифікувати особистісний профіль фахівця з обраною ним індивідуальною стратегією життєдіяльності та гуманістичною спрямованістю на діяльність вчителя, яка зорієнтована на вітальні, соціальні, професійні цінності; розуміння необхідності та дотримання норм здорового способу життя.

II. Фахові:

- Здатність здійснювати іншомовну комунікативну діяльність з основної іноземної мови; другої іноземної мови для реалізації професійних завдань і особистісних намірів;
- Володіння системою лінгвістичних знань, що включає в себе знання основних явищ на всіх рівнях мови і її функціональних різновидів;
- Володіння конвенціями мовного спілкування в іншомовному соціумі, правилами й традиціями міжкультурного спілкування з носіями досліджуваної мови;
- Здатність самостійно опановувати нові знання, критично оцінювати набутий досвід з позицій останніх досягнень філологічної науки та соціальної практики;
- Володіння теорією виховання й навчання (зокрема в умовах інклюзивної освіти), сучасними підходами в навчанні іноземним мовам, що забезпечують в учнів розвиток мовних, інтелектуальних і пізнавальних здатностей, ціннісних орієнтацій, готовність до участі в діалозі культур;
- Здатність до професійного удосконалення, підвищення кваліфікації.
- Володіння методами педагогічної діяльності; здатність застосовувати основні знання з галузі педагогіки на практиці; використовувати ефективні способи впливу на школярів, ураховувати їх вікові і психологічні особливості, створювати і згуртовувати колектив з метою вирішення освітніх завдань та освітніх потреб дітей в умовах інклюзії.
- Здатність орієнтуватися в літературному процесі країн і народів світу (від давнини до сучасності), спадщині письменників у контексті літератури, історії, культури, використовувати знання мов і здобутків світового письменства для формування національної свідомості, культури учнів, їхньої моралі, ціннісних орієнтацій у сучасному суспільстві.
- Здатність створювати рівноправний і психологічно позитивний клімат для навчання, організовувати ефективну комунікацію між учасниками освітнього процесу.
- Здатність доцільно використовувати й створювати сучасне навчально-методичне забезпечення (обладнання) для проведення занять.
- Здатність взаємодіяти зі спільнотами (на місцевому, регіональному, національному, європейському й глобальному рівнях) для розвитку професійних знань і фахових компетентностей.
- Здатність розуміти вимоги до діяльності за спеціальністю, зумовлені необхідністю забезпечення сталого розвитку України, її зміцнення як демократичної, соціальної, правової держави.
- Здатність дослідження в освітній діяльності, узагальнювати й оприлюднювати результати розроблення актуальної проблеми (у фахових виданнях, виступах тощо).

3. Програма навчальної дисципліни

Кредит І.

Тема 1. Основи інтерпретації тексту.

Тема 2. Функціональні стилі. Стильові риси різних стилів.

Кредит II.

Тема 3. Макростилістика тексту.

Тема 4. Стилістичне забарвлення і стилістичне значення.

Кредит III.

Тема 5. Стилістична характеристика німецької лексики.

Кредит IV.

Тема 6. Засоби виразності: тропи, стилістичні фігури.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви кредитів і тем	Кількість годин					
	Денна форма					
	Усього	у тому числі				
		л	п	лаб	кон	ср
1	2	3	4	5	6	7
Кредит 1						
Тема1. Основи інтерпретації тексту.	19	2	4			13
Тема 2. Функціональні стилі. Стильові риси різних стилів.	19	2	4			13
Всього	38	4	8			26
Кредит 2						
Тема 3. Макростилістика тексту.	19	2	4			13
Тема 4. Стилістичне забарвлення і стилістичне значення.	19	2	4			13
Контрольна робота №1.	2		2			
Всього	40	4	10			26
Кредит 3						
Тема 5. Стилістична характеристика німецької лексики.	20	2	4			14
Всього	20	2	4			14
Кредит 4						
Тема 6. Засоби виразності: тропи, стилістичні фігури.	20		6			14
Контрольна робота №2.	2		2			
Всього	22		8			14
Разом за семестр	120	10	30			80

5. Теми лекційних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Основи інтерпретації тексту.	2
2	Функціональні стилі. Стильові риси різних стилів.	2
3	Макростилістика тексту.	2
4	Стилістичне зафарбування і стилістичне значення.	2

5	Стилістична характеристика німецької лексики.	2
	Разом:	**10**

6. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Засади інтерпретації тексту.	2
2	Характеристика текстів різних стилів.	4
3	Архітектоніко-мовленнєві форми.	2
4	Композиційно-мовленнєві форми.	2
5	Стилістичне значення слова.	2
6	Стилістичне забарвлення і тональність тексту.	2
7	Контрольна робота №1.	2
8	Стилістично недиференційований словник німецької мови.	2
9	Стилістично диференційований словник німецької мови.	2
10	Стилістичні засоби виразності.	4
11	Синтаксичні засоби виразності.	4
12	Контрольна робота №2.	2
	Разом:	**30**

7. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Основні аспекти вивчення тексту. Прагматика тексту (конспект).	10
2	Авторське і чуже мовлення. Типи оповідачів у тексті (картотека прикладів).	10
3	Архітектоніко-мовленнєві та композиційно-мовленнєві форми (картотека прикладів).	10
4	Актуалізація лексико-стилістичних засобів виразності в тексті (картотека прикладів).	10
5	Актуалізація синтаксично-стилістичних засобів виразності в тексті (картотека прикладів).	10
6	Типи висунення в тексті (картотека прикладів).	10
7	Лінгвостилістичний аналіз текстів різних жанрів.	20
	Разом:	**80**

8. Індивідуальне науково-дослідне завдання

Індивідуальне науково-дослідне завдання включає в себе підготовку доповіді з висвітленням проблем, що входять до наукового кола дисципліни «Інтерпретація тексту».

Основне завдання цього виду діяльності – поглиблене вивчення змісту окремих питань і тем навчального курсу, набуття практичних вмінь та навичок самостійного аналізу окремих аспектів дисципліни, оволодіння основними методами наукового дослідження.

Загальні вимоги до виконання індивідуального завдання:

- правильність оформлення доповіді та її складових (плану, вступу, основної частини, висновків, бібліографічного списку);
- самостійний та творчий характер написання роботи;
- логічна послідовність викладення матеріалу;
- постановка проблеми, мети дослідження, виділення предмету та завдань дослідження, актуальності та практичної значимості дослідження;
- критичний огляд наукових джерел з обраної теми;
- ерудиція, вміння самостійно аналізувати систематизувати та узагальнювати наукову інформацію;
- вміння аргументовано доводити свою точку зору, обґрунтувати висновки;

- захист наукової роботи, відповіді на поставлені питання, вміння вести полеміку;
- використання наочності.

9. Форми роботи та критерії оцінювання

Рейтинговий контроль знань студентів здійснюється за 100-бальною шкалою:

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену	для заліку
90-100	**A**	5 (відмінно)	5 / відмінно / зараховано
80-89	**B**	4 (добре)	4 / добре / зараховано
65-79	**C**		
55-64	**D**	3 (задовільно)	3 / задовільно / зараховано
50-54	**E**		
35-49	**FX**	2 (незадовільно)	не зараховано

Форми поточного та підсумкового контролю. Комплексна діагностика знань, умінь і навичок студентів із дисципліни здійснюється на основі результатів проведення поточного й підсумкового контролю знань (КР). Поточне оцінювання (індивідуальне, групове і фронтальне опитування, самостійна робота, самоконтроль). Завданням поточного контролю є систематична перевірка розуміння та засвоєння програмового матеріалу, виконання практичних, лабораторних робіт, уміння самостійно опрацьовувати тексти, складання конспекту рекомендованої літератури, написання і захист реферату, здатності публічно чи письмово представляти певний матеріал.

Завданням підсумкового контролю (КР, залік) є перевірка глибини засвоєння студентом програмового матеріалу.

Критерії оцінювання відповідей на практичних заняттях:

Студенту виставляється відмінно, якщо усна відповідь студента має глибокі міцні і системні знання з теоретичної дисципліни. Студент може чітко сформулювати основні напрямки курсу, вільно володіє понятійним апаратом, знає основні проблеми навчальної дисципліни, його мету та завдання, володіє знаннями щодо всіх запланованих до конспектування та вивчення першоджерел. Вміє застосовувати здобуті навички у роботі: всі практичні завдання до семінарів виконані вчасно і на високому рівні.

Студенту виставляється дуже добре, якщо усна відповідь студента демонструє повне знання програмного матеріалу з курсу. Студент володіє знаннями щодо всіх запланованих до конспектування та вивчення першоджерел, але недостатньо володіє аналітичним мисленням щодо засвоєних дефініцій. Має практичні навички аналізу, всі завдання до семінарів виконані повністю і вчасно, але не вміє самостійно мислити, не може вийти за межі теми та заданих прикладів, недостатньо поєднує надану інформацію з іншими знаннями та навичками.

Студенту виставляється добре, якщо усна відповідь студента демонструє добре знання програмного матеріалу з курсу. Студент володіє знаннями щодо більшості запланованих до конспектування та вивчення першоджерел, але недостатньо володіє аналітичним мисленням щодо засвоєних дефініцій. Має практичні навички аналізу, більшість завдань до семінарів виконані повністю і вчасно, але не вміє самостійно мислити, не може вийти за межі теми та заданих прикладів, недостатньо поєднує надану інформацію з іншими знаннями та навичками.

Студенту виставляється достатньо, якщо усна відповідь студента не демонструє основні знання теми з курсу, студент має поверхові уявлення про основні методи, техніки роботи з дисципліни, його знання мають приблизний характер, навести практичні приклади не може. Знання першоджерел відсутні. Замість чіткого термінологічного

визначення пояснює теоретичний матеріал на побутовому рівні та обмеженому життєвому досвіді. Має недоліки в застосуванні практичних вмінь, завдання до семінарів виконані неповністю і невчасно.

Студенту виставляється мінімальний задовільно, якщо усна відповідь студента демонструє фрагментарні знання з курсу. Не володіє термінологією, оскільки понятійний апарат не сформований. Не вміє викласти повторно програмний матеріал. Не демонструє знання першоджерел. Відсутнє розуміння понятійного апарату, словниковий запас не дає змогу оформити ідею. Практичні завдання до семінарів не виконані.

Оцінка *за виконання індивідуального науково-дослідного завдання, завдань самостійної роботи* виставляється з урахуванням таких параметрів:

- бути виконаною особисто студентом;
- бути закінченою розробкою, де розкриваються й аналізуються актуальні проблеми з певної теми або її окремих аспектів;
- демонструвати достатню компетентність автора в розкритті питань, що досліджуються;
- мати навчальну, наукову, й/або практичну спрямованість і значимість;
- містити певні елементи новизни.

Кількість балів у кінці **семестру** повинна складати від 200 до 400 балів (за 4 кредити), тобто сума балів за виконання усіх завдань.

Відповідний розподіл балів, які отримують студенти за 4 кредити.

Поточне тестування та самостійна робота								КР	Накопичувальні бали/ Сума
Кредит 1									
Т1	Т2								100
50	50								
Кредит 2								40	100
Т1	Т2								
30	30								
Кредит 3									100
Т1	Т2								
30	30								
Кредит 4								40	100
Т1	Т2								
30	30								

10. Засоби діагностики

Засобами діагностики та методами демонстрування результатів навчання є: завдання до практичних занять, завдання для самостійної та індивідуальної роботи , презентації результатів досліджень, тестові завдання, контрольні роботи.

11. Методи навчання

Усний виклад матеріалу: наукова розповідь, спрямована на аналіз фактичного матеріалу; пояснення – вербальний метод навчання, за допомогою якого розкривається сутність певного явища, закону, процесу; проблемне навчання, робота з підручником та додатковими джерелами, спостереження над усним мовленням, спостереження над мовним матеріалом, порівняльний аналіз, виразне читання текстів; ілюстрація – метод навчання, який передбачає показ предметів і процесів у їх символічному зображенні (малюнки, схеми, графіки та ін.).

12. Рекомендована література

Базова

1. Арнольд И. В. Стилистика. Современный английский язык: Учебник для вузов. – 5-е изд., испр. и доп. – М.: Флинта: Наука, 2002. – 384 с.
2. Бабенко Л. Г., Казарин Ю.В. Лингвистический анализ художественного текста. – М.: Наука, 2004.
3. Брандес М. П. Стилистика текста. Теоретический курс: Учебник. – 3-е изд., перераб. и доп. – М: Прогресс-Традиция: ИНФРА-М, 2004. – 416 с.
4. Гальперин И. Р. Текст как объект лингвистического исследования. – М.: Просвещение, 1981.
5. Гончарова Е. А. Интерпретация художественного текста. – М.: Высшая школа, 1983.
6. Гореликова М. И., Магомедова Д. М. Лингвистический анализ художественного текста. – М.: Высшая школа, 1989.
7. Долинин К. А. Интерпретация текста. – М.: Просвещение, 1985.
8. Купина Н. А. Лингвистический анализ художественного текста. – М.: Просвещение, 1980.
9. Кухаренко В. А. Интерпретация текста. – О.: Латстар, 2002.
10. Лагута (Алешина) О. Н. Стилистика. Культура речи. Теория речевой коммуникации: Учебный словарь терминов. Учебное пособие / Отв. ред. Н. А. Лукьянова. – Новосибирск: Новосибирский государственный университет, 2000. – Часть 2. – 147 с.
11. Лотман Ю. М. Анализ художественного текста. – Л.: Просвещение, 1972.
12. Мазилова А. Ю. Лингвистический анализ художественного текста. – Ярославль: Изд-во ун-та, 1988.
13. Новиков Л. А. Художественный текст и его анализ. – М.: Наука, 1988.
14. Поповская Л. В. Лингвистический анализ художественного текста в вузе. – Ростов н/Д.: Феникс, 2006.
15. Ризель Э. Г. Полярные стилевые черты и их языковое воплощение / Э. Г. Ризель // Иностранные языки в школе. 1961, № 3. -С. 45.
16. Солганик Г. Я. Стилистика текста: Учеб. пособие. – М.: Флинта, Наука, 1997. – 256 с.
17. Шанский Н. М. Лингвистический анализ художественного текста. – Л.: Высшая школа, 1991.
18. Riesel E. Abriss der deutschen Stilistik. – M.: Verlag für fremdsprachige Literatur, 1954. – 403 S.

Допоміжна

1. Виноградов В. В. О теории художественной речи. – М.: Просвещение, 1971.
2. Винокур Г. О. О языке художественной литературы. – М.: Наука, 1991.
3. Винарская Е. Н. Выразительные средства текста. – М.: Высшая школа, 1989.
4. Голуб И. Б. Стилистика русского языка. – М.: Наука, 2002.
5. Ковалев В. П. Языковые выразительные средства русской художественной прозы. – К.: Вища школа, 1981.
6. Ковтунова И. И. Поэтический синтаксис. – М.: Просвещение, 1986.
7. Одинцов В. В. Стилистика текста. – М.: Просвещение, 1980.
8. Пищальникова В.А. Концептуальный анализ художественного текста. – Барнаул, 1991.
9. Тарасов Л. Ф. Поэтическая речь (типологический аспект). – Х.: Вища школа, 1976.
10. Тростников М. В. Поэтология. – М.: Наука, 1997.
11. Тураева З. Я. Текст: структура и семантика. – М.: Просвещение, 1986.

13. Інформаційні ресурси

1. https://studfiles.net/preview/5601331/
2. http://wikipage.com.ua/1x9a0.html
3.http://bookwu.net/book_avtorska-stilistika_995/5_lekcya-3.-stilistika-movnih-odinic-riznih-rivniv-v-individualno-avtorskomu-teksti
4.http://damar.ucoz.ru/publ/zagalna_skhema_lingvistichnogo_analizu_tekstiv_xix_xx_st/14-1-0-446